

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิง ในทัณฑสถานหญิง เชียงใหม่ เกี่ยวกับลักษณะการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิงในคดีเดิมและในคดีใหม่ และเงื่อนไข ปัจจัยที่มีการกระทำผิดซ้ำ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. แหล่งข้อมูลในการวิจัย
3. การเข้าถึงแหล่งข้อมูล
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การตรวจสอบข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1 เอกสารที่เป็นแนวคิดและทฤษฎีในที่นี้ ได้ใช้แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษ ผู้กระทำผิดกฎหมาย แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ทฤษฎีการผูกมัดทางสังคม ทฤษฎีว่าด้วยกลไกของการควบคุม และทฤษฎีประคับประคอง

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง พบว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด มักเป็นผู้มีการศึกษาต่ำ ไม่มีอาชีพหรือรายได้ คบเพื่อนเกเร มาจากครอบครัวที่มีสภาพบ้านแตก สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตที่มีความเจริญ เช่น ผู้ที่อยู่ในตัวเมืองจะกระทำผิดซ้ำมากกว่าผู้มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด ผู้ที่อยู่อาศัยตามแหล่งชุมชนแออัดจะกระทำผิดซ้ำมากที่สุด และผู้ที่มีบริเวณที่อยู่อาศัยแบบท้องไร่ นา สวน จะกระทำผิดซ้ำน้อยที่สุด สำหรับระยะเวลาซึ่งอยู่ภายในเรือนจำครั้งแรกในระยะเวลาสั้น กระทำผิดซ้ำมากกว่าผู้ต้องโทษในเรือนจำครั้งแรกในระยะเวลาานานกว่า หญิงที่เป็นโสเภณีจะกระทำผิดซ้ำมากกว่าหญิงที่แต่งงานแล้ว คนที่กระทำผิดจริงจะพอใจในคำพิพากษาของศาล ความยากลำบากในการตัดสินใจในการกระทำผิดครั้งแรก และการขอแสดงออก เมื่อใดก็ตามที่ผ่านประสบการณ์การกระทำผิดครั้งแรกมาแล้ว ก็เป็นการง่ายในการตัดสินใจที่จะกระทำผิดในครั้งต่อไป ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการกำหนดกรอบ และประเด็นในการเก็บข้อมูล

1.3 เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่สถิติเกี่ยวกับผู้ต้องขัง ผู้วิจัยใช้สำหรับการบรรยายให้เห็น
สภาวะของการกระทำผิดของผู้ต้องขัง

2. แหล่งข้อมูลในการวิจัย

แหล่งข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ผู้ต้องขังหญิงที่กระทำผิดซ้ำเมื่อผู้วิจัยได้ประเด็นในการ
วิจัยแล้ว และได้วางแผนการเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยวิธีการต่างๆ ให้เหมาะสมกับประเด็นที่ศึกษา
จากบุคคลและกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้ การเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักโดยการสำรวจ
ข้อมูลที่แท้จริง จากฝ่ายทัศนปฏิบัติ ทัศนสถานหญิงเชียงใหม่ ซึ่งมีหน้าที่ในการเก็บข้อมูล และ
ทะเบียนประวัติของผู้ต้องขังทุกคน ที่ถูกจองจำภายในทัศนสถานฯ ว่ามีผู้ต้องขังคนไหนที่กระทำ
ผิดซ้ำ ตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป หลังจากได้รับการปลดปล่อยไป แล้วได้ไปกระทำผิดซ้ำทั้งในความผิด
เดิมและความผิดใหม่ โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำจำนวน 10 ราย ในฐานะเป็น
ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำแนกเป็นการกระทำความผิดคดีเดิม 5 ราย และการกระทำความผิดคดีใหม่
5 ราย

3. การเข้าถึงแหล่งข้อมูล

ผู้วิจัยทำงานในทัศนสถานฯ จึงทำให้มีเวลาในการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย
ได้อย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ นอกจากนั้นผู้วิจัยได้เข้าไปทำความรู้จัก และสร้างความสัมพันธ์กับ
กลุ่มผู้ต้องขังหญิงที่กระทำผิดซ้ำ ปกติแล้วกลุ่มเป้าหมายมักจะให้ความสนใจแก่ตัวผู้วิจัยอยู่แล้ว
เนื่องจากเป็นเจ้าหน้าที่ ประกอบกับตัวผู้วิจัยเป็นนักสังคมสงเคราะห์ ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มักจะมี
ปัญหา และมาขอคำปรึกษากับตัวผู้วิจัยอยู่เป็นประจำสม่ำเสมอจึงทำให้ผู้วิจัยสามารถสร้างความ
สัมพันธ์ระหว่างผู้วิจัยกับกลุ่มเป้าหมายได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้เข้าไปพูดคุยสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ
ชีวิตความเป็นอยู่ การเรียนรู้การใช้ชีวิต ภายหลังพ้นโทษครั้งแรก การปรับตัว การเข้ากับกลุ่ม
เพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ต้องขังกับบุคคลอื่น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ต้องขังกับญาติ

การเข้าถึงแหล่งข้อมูลภาคสนามนี้ ผู้วิจัยศึกษาด้วยตนเอง โดยอาศัยประสบการณ์จาก
การทำงานเป็นนักสังคมสงเคราะห์ ซึ่งได้รับการเรียนรู้รวมทั้งศึกษาพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย
ในลักษณะต่าง ๆ รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์ และความคุ้นเคยกับกลุ่มผู้ต้องขัง ด้วยการพบปะ
พูดคุยเป็นประจำใช้ประสบการณ์ที่เคยให้คำปรึกษาแนะนำพูดคุย โดยอาศัยความเป็นกลางและ

พยายามลดช่องว่างระหว่างผู้ต้องขัง ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายกับเจ้าหน้าที่ โดยไม่มีอคติกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งในช่วงแรก ๆ ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้รับยังไม่ชัดเจนและสมบูรณ์เพราะกลุ่มเป้าหมายยังเกิดอาการเกร็งและประหม่ารวมทั้งยังไม่ไว้วางใจตัวผู้วิจัย ผู้วิจัยจึงได้พยายามคลุกคลีอยู่กับผู้ต้องขัง พยายามพูดคุยสร้างความสัมพันธ์ในวันหยุด ซึ่งเป็นวันพักผ่อนของกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยมักจะหาโอกาสเข้าไปพูดคุยและคลุกคลี อยู่เป็นประจำส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความคุ้นเคยเริ่มไวใจ และคิดว่าผู้วิจัยสามารถเป็นที่พึ่งพาทางจิตใจของกลุ่มเป้าหมายได้ และสามารถมาขอรับคำปรึกษาได้ กลุ่มเป้าหมายสามารถพูดคุยถึงเรื่องครอบครัว ปัญหาต่าง ๆ รวมถึงสาเหตุแห่งการกระทำผิดซ้ำรวมทั้งปัญหาอื่นที่พบ กลุ่มเป้าหมายสามารถเปิดเผยให้ผู้วิจัยได้ฟังค่อนข้างชัดเจน เห็นได้จากกลุ่มเป้าหมายหลาย ๆ คน ที่มีปัญหาก็มาปรึกษาผู้วิจัย และผู้วิจัยก็ได้ให้คำปรึกษา และชี้แนะวิธีการแก้ปัญหาที่ถูกต้องเหมาะสม ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้วิจัย กับกลุ่มเป้าหมายแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ผู้วิจัยสามารถปรับตัวให้กลุ่มเป้าหมายไว้วางใจส่งผลให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลอย่างเปิดเผย และค่อนข้างละเอียด

ระยะเวลาในการทำงานภาคสนามได้จัดเก็บข้อมูลเป็นระยะเวลา 17 เดือน ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2544 ถึงเดือนตุลาคม 2545 ผู้วิจัยได้แบ่งช่วงเวลาในการทำงานภาคสนามออกเป็น 3 ช่วงด้วยกันคือ

ช่วงที่ 1 ตั้งแต่เดือนมิถุนายน - ธันวาคม 2544 เป็นการศึกษาหาข้อมูลผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำในทัณฑสถานฯ ตั้งแต่หนึ่งครั้งเป็นต้นไป เก็บข้อมูลและสภาพทั่วไปของทัณฑสถานฯ โดยศึกษาจากเอกสารและสถานที่จริง โดยเริ่มจากทำความรู้จักกับกลุ่มเป้าหมายในทัณฑสถานฯ โดยส่วนใหญ่แล้ว ผู้ต้องขังกับเจ้าหน้าที่มักจะไม่ค่อยสนิทสนมกัน เนื่องจากผู้ต้องขังจะเกรงกลัวเจ้าหน้าที่ ผู้วิจัยพยายามสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมายโดยการพูดคุยเรื่องทั่วไปเพื่อเริ่มต้นสร้างความสัมพันธ์ เช่น พูดคุยถึงเรื่องชีวิตความเป็นอยู่ภายในและภายนอกทัณฑสถานฯ โดยผู้วิจัยพยายามที่จะเปิดโอกาสให้กลุ่มเป้าหมาย ได้พูดคุยอย่างทั่วถึง ในการพูดคุยในระยะแรกๆ ผู้วิจัยจะพยายามให้เกิดช่องว่างระหว่างตัวผู้วิจัยกับกลุ่มเป้าหมายน้อยที่สุด เมื่อสร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มเป้าหมายได้ในระดับหนึ่งแล้ว โดยการที่ผู้วิจัยพยายามเข้าไปพูดคุยกับกลุ่มเป้าหมายทุกวัน และตลอดเวลาที่กลุ่มเป้าหมายมีเวลาว่าง ซึ่งหลังจากได้พบปะพูดคุยกับกลุ่มเป้าหมาย แล้วผู้วิจัยได้รับทราบข้อมูลเบื้องต้นในเรื่องเกี่ยวกับการดำรงชีวิตประจำวันกิจกรรมประจำวัน การเรียนรู้กับผู้ต้องขังอื่น ๆ หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงคัดเลือกผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ เป็นกรณี หลังจากนั้นผู้วิจัยได้เริ่มเข้าไปพูดคุยกับกลุ่มเป้าหมายสม่ำเสมอโดยเฉพาะในวันหยุด ซึ่ง

เป็นวันที่กลุ่มเป้าหมายมีเวลาว่างทั้งวัน ในครั้งแรกการพูดคุยกับกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยค่อนข้างลำบากในการสร้างความสัมพันธ์เพื่อให้เกิดการคุ้นเคยและไว้วางใจ เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายมักเกิดอาการเกร็งและกลัว เมื่อตัวผู้วิจัยเองเข้าไปพูดคุยด้วย ผู้วิจัยจึงพยายามเข้าไปพูดคุยกับกลุ่มเป้าหมายอยู่เป็นประจำรวมทั้งชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยเข้ามาพูดคุย ผู้วิจัยต้องใช้วิธีเรียกกลุ่มเป้าหมาย เข้ามาพูดคุยในสถานที่ที่มีความปลอดภัยเนื่องจากในวันหยุดผู้ต้องขังจะมีอิสระไม่ได้ทำงานและจะอยู่กันพลุกพล่าน ผู้วิจัยไม่สามารถเข้าไปนั่งพูดคุยกับกลุ่มเป้าหมาย ในสถานที่โล่งได้ เนื่องจากในทัณฑสถานฯ มีผู้ต้องขังสองพันกว่าคน แต่ผู้วิจัยก็พยายามใช้สถานที่ที่กลุ่มเป้าหมาย สามารถพูดคุยได้อย่างสบายใจไม่รู้สึกอึดอัด เช่นในห้องสมุด ชุมนัดต้นไม้ ผู้วิจัยพยายามสนทนาพูดคุยในเรื่องที่ใกล้ตัวกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับคดี เรื่องครอบครัวเรื่องเพื่อน และชีวิตความเป็นอยู่ ปัญหาที่พบขณะต้องโทษรวมทั้งการเข้ากลุ่มกับเพื่อนผู้ต้องขังอื่น ๆ ในทัณฑสถานฯ ผู้วิจัยพยายามซักถามถึงเรื่องส่วนตัวของกลุ่มเป้าหมาย

บางครั้งกลุ่มเป้าหมายก็เกิดอาการสงสัยว่า ผู้วิจัยทำไมถึงถามเรื่องส่วนตัว แต่ผู้วิจัยพยายามเบี่ยงเบนความสนใจของกลุ่มเป้าหมายไปพูดคุยในเรื่องที่สนุกสนาน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมาย รู้สึกผ่อนคลายและคลายความระแวงในตัวผู้วิจัย จากนั้นผู้วิจัยก็พยายามสอดแทรกคำถามที่ผู้วิจัยอยากทราบเข้าไปด้วย โดยที่ไม่ให้กลุ่มเป้าหมายเกิดอาการแบบเดิมอีก ผู้วิจัยพยายามทำตัวให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความประทับใจ และยอมรับตัวผู้วิจัยเพื่อที่ได้เข้าไปคลุกคลีในกลุ่มเป้าหมายด้วยความเต็มใจ ส่งผลให้ผู้วิจัยสามารถเข้าถึงข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายได้ง่ายขึ้น ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ ควบคู่ไปกับการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปคดี ความสัมพันธ์ระหว่างผู้วิจัยกับกลุ่มเป้าหมายเป็นไปด้วยดี ไม่ว่าจะผู้วิจัยจะสอบถามและพูดคุยเรื่องใด ๆ กลุ่มเป้าหมายมักจะให้ข้อมูลตลอดเวลา กลุ่มเป้าหมายจะถามผู้วิจัยว่าหากอยากทราบข้อมูลเรื่องใดเพิ่มเติมให้ถามเพิ่มเติมได้เสมอ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่มซึ่งผู้วิจัยได้เตรียมแนวคำถามไว้ล่วงหน้าส่วนการจับเก็บข้อมูลของกลุ่มเป้าหมาย จะทำซ้ำอีกครั้งโดยวิธีสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเพื่อเป็นการตรวจสอบข้อมูลอีกทางหนึ่งด้วย

ช่วงที่ 2 ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2545- กรกฎาคม 2545 เป็นช่วงที่ศึกษาข้อมูลทั่วไปในเรื่องประเด็นพื้นฐานทางครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ การประกอบอาชีพ รายได้ สภาพแวดล้อมทางสังคม และชุมชนที่อยู่อาศัยของกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งถามถึงความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของกลุ่มเป้าหมาย และผลกระทบที่มีต่อครอบครัวของกลุ่มเป้าหมาย ขณะมาต้องโทษอยู่ภายในทัณฑสถานฯ โดยกลุ่มเป้าหมายให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัยอย่างละเอียด เนื่องจากตัวผู้วิจัยและ

กลุ่มเป้าหมายสนิทสนมและมีความสัมพันธ์ที่ดี เมื่อผู้วิจัยเกิดข้อสงสัยหรือข้อมูลที่ได้รับไม่ชัดเจนเกี่ยวกับประเด็นที่กำลังศึกษา ผู้วิจัยสามารถสอบถามกลุ่มเป้าหมาย เพิ่มเติมได้โดยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยเข้าไปพูดคุยกับกลุ่มเป้าหมาย อยู่เป็นประจำส่งผลให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายอย่างละเอียดและถูกต้องสมบูรณ์ จากข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยจะนำมาเขียนเป็นประวัติอย่างละเอียดของผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 10 กรณีศึกษา เพื่อนำไปวิเคราะห์ และเขียนเป็นรายงานต่อไป

ช่วงที่ 3 ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2545 - ตุลาคม 2545 เป็นช่วงของการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องที่ยังไม่ได้ข้อมูลที่สำคัญ ในการตอบคำถามการวิจัยและวิเคราะห์ตรวจสอบข้อมูล ซึ่งทำการจัดเก็บเรียบเรียงข้อมูลพร้อม ๆ กับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยทุกครั้ง เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเก็บข้อมูลต่อไป ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละครั้งที่เก็บรวบรวมข้อมูลไว้มาจัดป็นหมวดหมู่ตามประเด็นที่ได้ศึกษาและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล เพื่อหาความเชื่อถือได้ของข้อมูล ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ กัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน เช่น ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเรื่องการทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในทัณฑสถานหญิงเชียงใหม่ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและรวบรวมข้อมูลตามประเด็นต่าง ๆ และเก็บข้อมูลเรื่องเดิมตลอดเวลา รวมทั้งให้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม นำข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและการสังเกต แบบมีส่วนร่วมมาประกอบการพิจารณาคัดเลือกข้อมูลที่ต้องการตรงกันมากที่สุด และทำการตรวจสอบความครบถ้วนเพียงพอที่จะสามารถตอบคำถามการวิจัยก่อนนำเสนอเป็นรายงานการวิจัย

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้หลายวิธีดังจะกล่าวต่อไปนี้

4.1 การสังเกต ผู้วิจัยใช้การสังเกต 2 แบบ ในการเก็บข้อมูลดังนี้

1) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม ที่ผู้วิจัยเข้าไปสังเกตชีวิตประจำวันของผู้ต้องขังได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ต้องขังกับผู้ต้องขัง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ต้องขังกับเจ้าหน้าที่ การศึกษาการฝึกวิชาชีพภายในทัณฑสถานฯ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังมีโอกาสใช้เวลาร่วมกับกลุ่มเป้าหมายในเวลาที่ผู้ต้องขังพักเที่ยง และในวันหยุดราชการ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้โอกาสนี้เก็บข้อมูล ไปพร้อม ๆ กันด้วย โดยจะทำการจดบันทึกข้อมูลที่พูดคุยกับผู้ต้องขังไว้ทุกครั้ง ในการร่วมกลุ่ม

พูดคุยการรวมกลุ่มทำกิจกรรม ในการสังเกตนี้ผู้วิจัยใช้แบบบันทึกข้อมูลการสังเกตในประเด็นที่กำหนดไว้

2) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้ใช้การสังเกตอยู่ห่าง ๆ ผู้วิจัยใช้วิธีนี้เมื่อทำความรู้จักรวมทั้งสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมายในช่วงแรก ๆ เช่น ผู้วิจัยจะคอยนั่งสังเกต พฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย ขณะทำกิจกรรม หรือปฏิบัติการกิจประจำวันกับกลุ่มเพื่อน โดยไม่ให้กลุ่มเป้าหมายรู้ว่า ผู้วิจัยกำลังสังเกตพฤติกรรมกลุ่มเป้าหมายอยู่ ผู้วิจัยมักจะเก็บรวบรวมข้อมูลโดยไม่มีส่วนร่วมในขณะที่กลุ่มเป้าหมายใช้เวลาว่าง ผู้วิจัยก็จะคอยสังเกตพฤติกรรมกลุ่มเป้าหมายอยู่ห่าง ๆ เสมอ

4.2 การสัมภาษณ์ผู้วิจัยใช้วิธีสัมภาษณ์ 3 แบบในการเก็บข้อมูล

1) การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการใช้ควบคู่กับการสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยได้กำหนดแนวคำถามตามประเด็นการวิจัยไว้ล่วงหน้า เป็นคำถามกึ่งมีโครงสร้าง และเป็นแบบปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีอิสระอย่างเต็มที่ ในการเล่าเรื่องต่าง ๆ ของตนเอง และครอบครัว เช่น วิธีชีวิต ภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์นี้กับผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย พ่อแม่ ผู้ปกครอง และเพื่อนของกลุ่มเป้าหมาย เกี่ยวกับสภาพครอบครัว การเลี้ยงดู ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความคิดของชุมชนที่มีต่อผู้ต้องขัง โอกาสในการประกอบอาชีพ และปัญหาทางสังคมของผู้ต้องขังที่พ้นโทษ ตลอดจนการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ ในการตั้งต้นชีวิตใหม่ ในส่วนของผู้ต้องขัง ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ในเรื่องเกี่ยวกับลักษณะคดีที่กระทำผิดในคดีเดิมและคดีที่ทำผิดใหม่ ระยะเวลาที่ต้องโทษ ระยะเวลาที่กระทำผิดซ้ำ หลังจากได้รับการปลดปล่อย สาเหตุที่กระทำผิดซ้ำในคดีเดิมและคดีใหม่ และการเรียนรู้ขณะต้องโทษการได้มาซึ่งข้อมูลเหล่านี้ ผู้วิจัยได้ใช้เวลาในการสร้างความสัมพันธ์ ความคุ้นเคยกับกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการยอมรับและให้ความไว้วางใจแก่ผู้วิจัย เช่น การเข้าร่วมทำกิจกรรมกับผู้ต้องขัง ผู้วิจัยได้โอกาสนี้สังเกตแบบมีส่วนร่วม และสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการไปพร้อม ๆ กัน ในประเด็นที่กำหนดไว้

2) การสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยใช้วิธีสนทนากลุ่มกับกลุ่มเป้าหมาย โดยขอให้ผู้ต้องขังที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักมารวมกัน ผู้วิจัยได้เตรียมหัวข้อและคำถามไว้ล่วงหน้าแล้ว โดยพยายามสร้างบรรยากาศให้เป็นกันเอง ไม่ให้เกิดช่องว่างระหว่างผู้วิจัยกับกลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากผู้วิจัยเป็นเจ้าหน้าที่ กลุ่มเป้าหมายมักจะให้ความเกรงกลัวเป็นธรรมชาติการพูดคุยช่วงแรก ๆ เป็นการพูดคุยเรื่องทั่ว ๆ ไป เมื่อมีโอกาสผู้วิจัยก็จะพูดถึงประเด็นคำถามที่ต้องการให้

กลมกลืนกับเรื่องที่กำลังพูดคุยกันเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายแสดงความคิดเห็นและเล่าเรื่องต่าง ๆ ให้ฟังโดยได้เตรียมแนวคำถามไว้ล่วงหน้า รวมทั้งนัดกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งมักจะนัดในวันหยุดราชการ เนื่องจากเป็นวันที่ผู้ต้องขังได้พักผ่อนตามอัธยาศัยและมีเวลาในการพูดคุย และรวมกลุ่มกัน ผู้วิจัยจะหาโอกาสและจังหวะที่เหมาะสมในการสนทนา และมักสัมภาษณ์ในประเด็นการกลับมากระทำผิดซ้ำ การมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นขณะต้องโทษอยู่ภายในและภายนอกทัณฑสถานหญิงเชียงใหม่ ในเรื่องของคดีว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลที่หลากหลายทำให้ผู้วิจัยสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ตรวจสอบ ได้อีกทางหนึ่งด้วยพร้อมกันนี้ ผู้วิจัยก็ใช้การสังเกตไปพร้อม ๆ กัน

3) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการเป็นการศึกษากลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นรายบุคคล ผู้วิจัยได้สร้างบรรยากาศให้เป็นกันเองในลักษณะพูดคุย บางครั้งกลุ่มเป้าหมายมีปัญหาได้นำเรื่องต่าง ๆ มาปรึกษาผู้วิจัยซึ่งอยู่ในประเด็นการวิจัย เช่น เรื่องเพื่อนในกลุ่ม เรื่องครอบครัวภายนอก เรื่องการเรียน เรื่องการปฏิบัติตัวภายในทัณฑสถาน ฯ ทำให้การสัมภาษณ์สะดวกยิ่งขึ้น โดยทั่วไปในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยมักจะกระทำในสถานที่ที่ผู้ต้องขังพักผ่อน เช่น ห้องสมุดบริเวณบนโรงเลี้ยงอาหาร โดยผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นคำถามไว้ล่วงหน้าเกี่ยวกับการกลับไปกระทำผิดซ้ำ ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวผู้ต้องขังกับเพื่อนภายหลัง และก่อนถูกจองจำครั้งที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ต้องขังกับบุคคลภายนอก เช่น บิดา มารดา บุตร ญาติพี่น้อง ญาติห่างทางสังคม สาเหตุที่ทำให้ผู้ต้องขังกลับไปกระทำผิดซ้ำ การสัมภาษณ์เจาะลึกนี้ ได้กระทำหลังจากผู้วิจัยได้คุยกับกลุ่มผู้ต้องขังอย่างดีแล้ว เช่น การทำตัวเป็นกันเองกับผู้ต้องขัง รับฟังผู้ต้องขังพูดถึงเรื่องราวต่าง ๆ ของตนเองให้ผู้วิจัยฟัง บางครั้งผู้ต้องขังก็พยายามที่จะให้ผู้วิจัยช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ ที่ผู้ต้องขังเดือดร้อน โดยผู้วิจัยได้ก็ให้การช่วยเหลือในขอบเขตที่สามารถทำได้ โดยไม่ให้ขัดต่อระเบียบของทัณฑสถาน ฯ และหลังจากนั้นผู้วิจัยจะคอยติดตามพูดคุยกับกลุ่มเป้าหมายเสมอ ซึ่งส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายไว้วางใจและสามารถเปิดเผยข้อมูลให้แก่ผู้วิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ในการศึกษาหาข้อมูล โดยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลนานประมาณ 3-6 เดือน ในการหาข้อมูลเพิ่มเติม

4.3 การบันทึกข้อมูล

การเก็บข้อมูลแต่ละครั้ง ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการเก็บข้อมูลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องในขณะที่ผู้วิจัยสัมภาษณ์แต่ละครั้งได้มีการบันทึกย่อตามประเด็นที่ได้กำหนดไว้ หลังจากจบการสัมภาษณ์แล้ว เพื่อกันลืมเพื่อการตรวจสอบข้อมูล สำหรับการสังเกตแบบมี

ส่วนร่วม และแบบไม่มีส่วนร่วม ผู้วิจัยใช้วิธีการบันทึกย่อหลังการสังเกตเช่นกัน นำข้อมูลที่ได้มาจากวิธีการดังกล่าว ตรวจสอบกับประเด็นหรือเนื้อหาการวิจัย เพื่อไม่ให้ข้อมูลคลาดเคลื่อนตกหล่น ผู้วิจัยได้ดำเนินการทำนองนี้จนกระทั่งได้ข้อมูลครบถ้วนเป็นประจำ ส่งผลให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายอย่างละเอียดและถูกต้องสมบูรณ์ จากข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยจะนำมาเขียนเป็นประวัติอย่างละเอียด ของผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 10 กรณีศึกษา เพื่อนำไปวิเคราะห์ และเขียนเป็นรายงานต่อไป

4.4 ข้อจำกัดในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตามที่คุณวิจัยเป็นนักสังคมสงเคราะห์ของทัศนสถานหญิงเชียงใหม่ แต่ในสายตาของผู้ต้องขัง ผู้วิจัยก็เป็นผู้คุมที่มีอำนาจในการดำเนินการตัดสินใจความเป็นไปในชีวิตประจำวันของผู้ต้องขังได้ ข้อมูลที่ได้รับมีแนวโน้มว่าจะเป็นข้อมูลที่ไม่ตรงตามความเป็นจริง ผู้วิจัยได้แก้ปัญหาดังกล่าวโดยการสัมภาษณ์ ผู้ต้องขัง หลายครั้งเพื่อที่จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นความจริงมากที่สุด

5. การตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากสังเกต การสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มโดยการตรวจสอบข้อมูลทุกครั้งที่มีการเก็บข้อมูลว่าเก็บในประเด็นใด ได้ข้อมูลครบถ้วนหรือไม่ เพื่อความถูกต้องความสมบูรณ์ในแต่ละประเด็น ถ้าเห็นว่ายังไม่ชัดเจนก็จะเก็บข้อมูลซ้ำ จนเห็นว่าได้ข้อมูลสมบูรณ์ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้จำแนกข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยแยกเป็นหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์ แล้วตรวจสอบอีกครั้ง ในภาพรวมว่าข้อมูลที่ได้จากแต่ละวิธีการควรจะอยู่ในหมวดหมู่ใด ตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่ แล้วจึงทำการวิเคราะห์และหาข้อสรุป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตรวจสอบและแยกแยะไว้ โดยใช้วัตถุประสงค์เป็นหลักโดยการพิจารณาถึงความเชื่อมโยงของข้อมูล ในแต่ละหมวดหมู่ จากนั้นจึงนำเสนอผลการวิจัยโดยการบรรยาย และการสรุปเชิงวิเคราะห์ โดยใช้แนวคิดทฤษฎีที่กำหนดไว้